

Co-funded by
the European Union

MEDICININĖ BITININKYSTĖ - BITININKAMS

10 MODULIS. BIČIŲ PRODUKTŲ IR APITERAPIJOS TEISINIS STATUSAS

2021-1-TR01-KA220-VET-000034632

Turinys

10.0 Įvadas

10.1 Vaistai ir maisto papildai

10.2 Ženklinimas Europos Sąjungoje

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamosios dalys

10.4 Bičių produktai, esantys ant maisto ir vaistų ribos, ir jų klasifikavimas

Išvados ir įgyta patirtis

10.0 Įvadas

- **Naudingas bitininkystės produktų poveikis**
- Bitės ne tik gamina medų ir bičių produktus - bičių pienelį, žiedadulkes ir propolį, bet ir yra labai svarbios palaikant sveikas ekosistemas ir užtikrinant maisto atsargas. Tradicinėje medicinoje žmonės nuo seno naudojo natūralius bičių produktus dėl jų biologinio poveikio ir geresnių sveikatos savybių.
- Pastaraisiais metais **natūralūs bičių produktai tapo labai patrauklūs farmacijos ir maisto papildų sektoriui**. Organizacijos turėjo galimybę atidžiau pažvelgti į jų farmakologinį potencialą ir terapinį pritaikymą ligų prevencijai ir įveikimui.
- Natūralių bičių produktų, tokių kaip medus ir propolis, **priešuždegiminės ir antimikrobinės savybės** padeda gydyti žaizdas. Jie gali greitai **pašalinti bakterijas iš užkrėstų vietų**. Be to, jų, kaip dangos ir tvarsčių junginių, savybės skatina fibroplaziją ir angiogenezę pažeistoje odoje.
- Neinvazinis pobūdis, kuriuo pasižymi bičių produktai, užtikrina aukštos kokybės medicininę priežiūrą vaikams saugioje aplinkoje. Apiterapija gali labai sustiprinti mažylių savijautą - nuo skiepų iki simptomų palengvinimo.

10.0 Įvadas

- **Bičių produktai, tokie kaip propolis**, pasižymi antioksidaciniu, priešuždegiminiu ir analgetiniu poveikiu, kuris gali pagerinti diabeto komplikacijas. Mažindamas gliukozės raišką, propolis veikia kaip **insulinui neįtraus diabeto gydymo priemonė**, o medus yra sveikesnė rafinuoto cukraus alternatyva.
- Dėl **stiprių antioksidacinių ir antibakterinių propolio savybių** jis yra vienas geriausių ingredientų probleminės odos balansavimui. Bičių pienelis taip pat gali būti maitinantis ir nedirginantis pakaitalas agresyvesniems odai populiariems produktams, pavyzdžiui, retinoliui.
- **Bičių produktai yra naudingi** tiek gydymui, tiek profilaktikai, nes gerina virškinamojo trakto sveikatą. Ekspertai sutaria, kad manukos medus gali veikti kaip prebiotikas, subalansuojantis blogąsias žarnyno bakterijas ir palengvinantis virškinimą. Kita vertus, propolis ir bičių žiedadulkės gali paskatinti naugindų bakterijų augimą.
- Propolis plačiai naudojamas dantų pastose ir burnos skalavimo skysčiuose, kad **sumažintų dantų pralaidumą ir atkurtų dentiną**, sumažintų dantų jautrumą. Manukos medus ir propolis, kaip burnos higienos priemonės, veiksmingai kovoja su burnos infekcijomis ir, be kita ko, gydo eduonį ar gingivitą.

10.0 Įvadas

- Nustatyta, kad bičių produktai ne tik visais laikais veiksmingai malšina gerklės skausmą medumi, bet ir veiksmingiau nei šiuolaikiniai vaistai gydo **ryklės uždegimą ir viršutinių kvėpavimo takų infekcijas**.
- Bičių pienelio antioksidacinės savybės mažina oksidacinę žalą, padeda **išvengti pankreatito ir kitų organų uždegimų**. Bičių pienelio produktai taip pat turi apsauginį poveikį kepenims ir kasai, padeda išlaikyti geriausią audinių būklę.
- Manoma, kad propolio ir žiedadulkių ekstraktai, slopindami uždegiminių takų veikimą, padeda išvengti hipertenzijos ir ją reguliuoti. Širdies ir kraujagyslių ligos yra vienas iš labiausiai paplitusių sutrikimų visame pasaulyje, o bičių produktai iš **esmės sumažina** su jomis susijusį **rizikos veiksnį**.
- Įrodyta, kad **bičių produktų, tokių kaip bičių pienelis, antioksidacinės savybės** padeda išvengti lėtinių ligų ir sulėtinti senėjimo poveikį. Neuroprotekcines ir nervus tonizuojančios bičių biologiškai aktyvių junginių savybės gali blokuoti ir gydyti kognityvinius elgesio sutrikimus.

10.1 Vaistai ir maisto papildai

- **Kaip teisingai naudotis bičių produktais, kaip teisingai elgtis su įstatymais?**
- Moksliniai tyrimai ir inovacijos atliko svarbų vaidmenį siekiant materializuoti bičių produktų naudą. Šiuose sektoriuose - nuo vartojamų maisto papildų iki vaistų - nuolat stengiamasi išnaudoti begalines bičių ingredientų savybes.
- Bičių produktuose gausu naudingų molekulių, pavyzdžiui, baltymų, paprastųjų cukrų, nepakeičiamųjų aminorūgščių ir mononesočiųjų riebalų rūgščių. Maisto sektoriaus tiekėjai bičių produktus paverčia natūraliais ir paruoštais vartoti **maisto papildais, kuriuos galima lengvai įtraukti į žmogaus mitybą.**
- Atsižvelgiant į vartotojų pageidavimus ir poreikius, maisto papildai gali būti įvairūs - nuo guminukų, užkandžių ir purškiklių iki funkcinių maisto produktų ir medaus mišinių. **Protingas būdas integruoti papildomą imuninės sistemos ir bendros organizmo sveikatos stiprinimą bičių produktais.**
- **Bičių produktai nuo seno naudojami tradicinėje gydymo praktikoje, siekiant gydyti ir užkirsti kelią įvairiems sutrikimams.** Įrodyta, kad juose esantys biocheminiai junginiai pasižymi antibakterinėmis, antivirusinėmis ir antiparazitinėmis savybėmis. Siekdami pasiūlyti geriausią įmanomą konkrečių ligų gydymą, farmacijos sektoriaus tiekėjai dabar gali pasiūlyti įvairių formatų preparatų - nuo kapsulių, sirupų, burnos skalavimo skysčių ir kremų iki buteliukų, tablečių ir emulsijų.

EUR-Lex

10.1 Vaistai ir maisto papildai

- Maisto papildai - tai koncentruoti maistinių ar kitų medžiagų šaltiniai, turintys maistinę ar fiziologinį poveikį. Žmonės vartoja maisto papildus, norėdami pašalinti nevisavertės mitybos sukeltus trūkumus, užtikrinti, kad gautų pakankamai tam tikrų maistinių medžiagų, arba palaikyti tam tikras fiziologines funkcijas.
- Maisto papildai yra skirti vartoti **nedideliais kiekiais** ir parduodami įvairiomis formomis, pvz:
  - kapsulės
  - miltelių paketėliai
  - lašų dozavimo buteliukai.
- Nesvarbu, ar gaminate, parduodate, ar importuojate maisto papildus, turite užtikrinti, kad produktas atitiktų nacionalines ir ES taisykles.
- Europos Sąjungoje patvirtinti specialūs teisės aktai, susiję su maisto papildų taisyklių laikymusi, ES direktyva dėl maisto papildų
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02002L0046-20170726>

10.1 Vaistai ir maisto papildai

- **Teiginiai apie sveikatą**
- ES teisės aktai leidžia vartoti tam tikrus teiginius apie maistingumą, kuriuos galite naudoti, jei:
  - galite įrodyti, kad jūsų gaminys atitinka oficialią apibrėžtį.
  - produktas atitinka maistingumo teiginio pateikimo sąlygas (pavyzdžiui, "be druskos" gali būti vartojamas tik tuo atveju, jei 100 g produkto yra mažiau nei 0,005 g natrio).
- **ES teisės aktais leidžiami maistingumo teiginiai atnaujinami ir pateikiami čia:**
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006R1924-20141213#tocId21>

- **Teiginiai apie sveikatą**
- Reguliariai atnaujinamas leidžiamų ir neleidžiamų vartoti teiginių apie sveikatingumą sąrašas pateikiamas [ES teiginių apie maistingumą ir sveikatingumą registre](#).
- ES veikiančios maisto įmonės gali naudoti patvirtintus teiginius apie sveikumą tik tuo atveju, jei jie atitinka specialiuosius ir bendruosius reikalavimus. Nacionalinės valdžios institucijos kontroliuoja teiginių naudojimą atlikdamos patikrinimus ir taikydamos teisės aktus.

10.1 Vaistai ir maisto papildai

- Norint pateikti teiginį, kuris dar nėra įtrauktas į ES teiginių apie maistingumą ir sveikatingumą registrą, reikia pateikti [ES reglamento 15](#) straipsnyje nurodytą informaciją.
- Daugiau informacijos apie **leidimų išdavimo procedūrą** pateikiama [Europos Komisijos maisto produktų portale](#).
- Konkrečiau galima rasti procedūrą, kurios reikia laikytis dėl teiginių apie sveikatingumą [Reikalaujama informacija, susijusi su paraiškomis dėl teiginių apie maistingumą ir sveikatingumą](#), ir su nacionalinėmis institucijomis, dalyvaujančiomis ES [Nacionalinės institucijos, teikiančios paraiškas dėl teiginių apie maistingumą ir sveikatingumą](#).
- **Teiginys apie sveikatingumą** gali būti naudojamas tik tuo atveju, jei jis pateikiamas kartu su toliau nurodyta **informacija produkto etiketėje**, pristatyme ir reklamoje:
  - teiginys, nurodantis subalansuotos mitybos ir sveikos gyvensenos svarbą.
  - **maisto produkto kiekį ir vartojimo būdą, reikalingą teigiamam poveikiui pasiekti** (pavyzdžiui: "30 g graikinių riešutų, suvartojamų per dieną, pagerins kraujagyslių elastingumą").
  - jei reikia, teiginys, skirtas asmenims, kurie turėtų vengti vartoti maisto produktą (pvz., "**Netinka nėščioms ir krūtimi maitinančioms moterims**").
  - įspėjimas apie produktus, kurie gali kelti pavojų sveikatai, jei jų vartojama per daug.

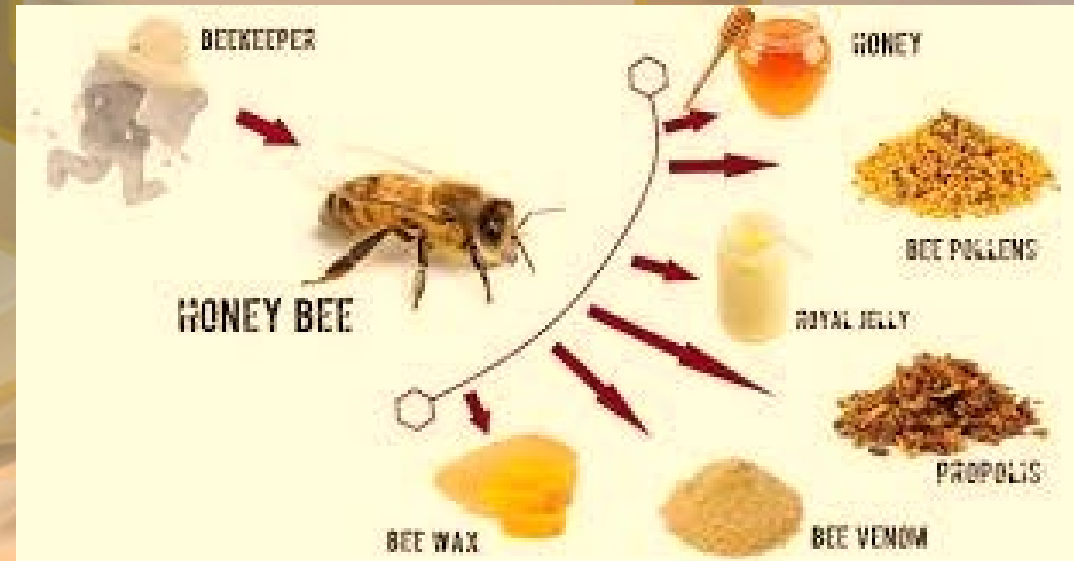
10.2 Ženklinimas Europos Sąjungoje

- Ženklinimo reikalavimai
- Maisto papildai turi atitikti bendrąsias maisto produktų ženklinimo ir pateikimo taisykles:
  - rekomenduojama kasdien suvartoti produkto dalis
  - įspėjimas neviršyti rekomenduojamos paros dozės
  - teiginys, kad maisto papildai neturėtų būti naudojami kaip subalansuotos mitybos pakaitalas.
  - teiginys, kad produktas turi būti laikomas mažiems vaikams nepasiekiamoje vietoje.
- Įspėjimas: Ženklinant, pateikiant ar reklamuojant maisto papildus **draudžiama** pateikti teiginius, kad produktas apsaugo, gydo ar išgydo ligą.

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- Apiterapijos produktai.
- Visose keturiose projekte dalyvaujančiose šalyse - Turkijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir Italijoje - yra įmonių, gaminančių vaistinius bitininkystės produktus, daugiausia iš propolio, žiedadulkių ir bičių pienelio, kurie rekomenduojami kaip įprastinių vaistų priedas. Nedaug įmonių gamina bičių nuodus farmacijos ar kosmetikos pramonei.
- Šių natūralių ingredientų naudojimą reglamentuoja Direktyva 2004/24/EB dėl tradicinės medicinos, pagrįstos natūraliais farmacijos produktais, oficialiai naudojamais ne mažiau kaip 30 metų, iš jų ne mažiau kaip 15 metų Europos Sąjungoje, ir turinčiais pakankamai duomenų, įrodančių, kad jie nėra pavojingi sveikatai ir yra veiksmingi, palyginti su įrodyta patirtimi ir naudojimu.

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- Taip pat kalbama apie Europos Bendrijos žmonėms skirtų vaistų katalogą, patvirtintą **Direktyva 2001/83/EB**, kuriame žmonėms skirtas vaistas **apibrėžiamas kaip**:
  - bet kuri medžiaga ar medžiagų derinys, pristatomas kaip **turintis gydomųjų ar profilaktinių savybių nuo žmogaus ligos**;
  - bet kokia medžiaga ar medžiagų derinys, kurį žmonės gali vartoti, skiriamas žmonėms, kad būtų atkurtos, ištaisytos ar pakeistos fiziologinės funkcijos, atliktas imunologinis ar metabolinis farmakologinis poveikis arba nustatyta medicininė diagnozė.

Reguliavimo būdas	Pagrindiniai saugumo ir veiksmingumo reikalavimai	Kur kreiptis?
Tradicinio naudojimo registracija (16a straipsnio 1 dalis Directive 2001/83/EC)	<ul style="list-style-type: none"> • Nereikalaujama jokių klinikinių saugumo ir veiksmingumo tyrimų ir bandymų, jei įrodoma, kad pakanka duomenų apie saugumą ir tikėtiną veiksmingumą. • Vertinami daugiausia bibliografiniai saugos ir veiksmingumo duomenys • Turi būti naudojami ne mažiau kaip 30 metų, iš jų ne mažiau kaip 15 metų ES. • Skirti vartoti be gydytojo priežiūros ir nėra švirkščiami 	<ul style="list-style-type: none"> • Valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija, atsakinga už nacionalines, abipusio pripažinimo ir decentralizuotas procedūras
Nusistovėjusio naudojimo leidimas prekiauti (10a straipsnis Directive 2001/83/EC)	<ul style="list-style-type: none"> • Mokslinė literatūra, patvirtinanti, kad vaistų veikliosios medžiagos yra nusistovėjusiai vartojamos medicinoje ES ne mažiau kaip dešimt metų, pripažintas jų veiksmingumas ir priimtinas saugumo lygis. • Vertinami daugiausia bibliografiniai saugumo ir veiksmingumo duomenys 	<ul style="list-style-type: none"> • Valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija, atsakinga už nacionalines, abipusio pripažinimo ir decentralizuotas procedūras • EMA, jei taikoma centralizuota procedūra
Atskiras ar mišrus taikymas (8 straipsnio 3 dalis Directive 2001/83/EC)	<ul style="list-style-type: none"> • Saugos ir veiksmingumo duomenys, gauti iš pačios bendrovės atliktų tyrimų, arba savų tyrimų ir bibliografinių duomenų derinys 	<ul style="list-style-type: none"> • Valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija, atsakinga už nacionalines, abipusio pripažinimo ir decentralizuotas procedūras • EMA, jei taikoma centralizuota procedūra

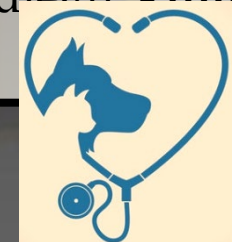
10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- Remiantis **Direktyva 2004/24/EB** buvo sudarytas Bendrijos natūralių medžiagų, kurios pakankamai ilgai naudojamos medicinos srityje, kad būtų laikomos nekenksmingomis įprastomis naudojimo sąlygomis, sąrašas.
- Išleistos **Bendrijos monografijos**, susijusios su tradiciniais vaistais, kuriose pateikiama mokslinė Komiteto nuomonė, pagrįsta turimų mokslinių duomenų įvertinimu (nusistovėjęs vartojimas) arba istoriniu produkto vartojimu Europos bendrijoje.
- Šiuo metu EMA (Europos vaistų agentūros) interneto svetainėje paskelbta 130 monografijų, kuriose rekomendacijų santraukos visuomenei pateikiamos aiškia ir paprasta kalba.

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- **Vaistinių bitininkystės produktų naudojimas veterinarijoje.**
- Vaistinės bitininkystės panaudojimas veterinarijoje yra pradiniam etape, nes trūksta mokslinių tyrimų, tačiau perspektyvos labai perspektyvios, todėl bendradarbiaujant su universitetais, laboratorijomis ir kitomis valstybinėmis institucijomis numatoma rengti mokslinių tyrimų projektus.
- Pagrindinė priežastis yra ta, kad bičių produktų šaltinis gali būti **daugybė žydingųjų augalų rūšių**, todėl jie pasižymi **labai skirtingomis savybėmis**, o norint sukurti kokybės ženklą ir sertifikuoti šiuos produktus, būtina nustatyti bendrą kiekvieno produkto kokybę ir (arba) jo gydomąsias savybes.
- Gydant **odos pažeidimus** medumi, galima naudoti propolį arba fitoterapijos priemones (pvz., eterinius aliejus), kad būtų sulaukytas gyvūnų laižymas, atbaidytos musės ir sustiprintas gydomasis poveikis.
- Veterinarijos gydytojai rekomenduoja organizuoti **praktinius mokymo kursus, kuriuose būtų rengiami specializuoti veterinarijos gydytojai** šiuo klausimu, ir sukurti apiterapijos srityje besispecializuojančių veterinarijos gydytojų darbo grupę, kuri dalytųsi įgūdžiais ir naujausiomis žiniomis šia tema.
- Be to, turėtų būti apibrėžtos **dozės ir naudojimo protokolai, taikomi** vietiniam ir oraliniam naudojimui veterinarijoje skirtingoms gyvūnų rūšims. Siekiant sukurti **duomenų bazę**, reikėtų įdiegti **klinikinių atvejų aprašymo** ir nacionalinės patirties rinkimo **duomenų lapo modelį**.

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- Kalbant apie gydymą nuodais veterinarinėje medicinoje, pradedant gyvūnų gerovės praktika, reikėtų pradėti nuo to, kad būtų nustatyta, ar pacientas yra alergiškas, suleidžiant nedidelį kiekį nuodų į odą. Jei nėra nepageidaujamų reakcijų, per kelias savaites galima palaipsniui didinti dozę, kol bus pasiekta palaikomoji dozė.
- **Bičių vaškas**, gaunamas iš bičių liaukų sekreto, dažniausiai pakartotinai naudojamas tame pačiame gamybos cikle bitininkystėje vaško lakštams gaminti.
- Tačiau **bičių vaškas taip pat naudojamas daugelyje sričių**, daugiausia kituose sektoriuose nei medicina, t. y. kaip hidroizoliacinė ir apsauginė medžiaga, tiksliosios inžinerijos pramonėje, dažams ir kai kuriems namų apyvokos reikmenims gaminti, medienai ir odai apdirbti, mone, medicinoje, kai kuriems farmaciniams preparatams, kosmetikos ir žvakių gamyboje.

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- **Natūralių bitininkystės junginių naudojimas maisto sektoriuje**
- Dar daugiau nei medicinoje, skirtoje žmonėms ar gyvūnams, **natūralių bitininkystės junginių naudojama maisto sektoriuje, kuris nustatytas keliais Europos reglamentais:**
  - EB reglamentas 178/2002: Maisto produktai
  - Direktyva 2002/46/EB: Maisto papildai
  - ES reglamentas 2015/2283: Nauji maisto produktai
  - EB reglamentas 1924/2006: teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą (teiginiai), siūlomi maisto produktų etiketėse ir (arba) reklamoje
  - EB reglamentas 1170/2009: vitaminų ir mineralų bei jų formų, kurių galima dėti į maisto produktus, įskaitant maisto papildus, sąrašai
  - EB reglamentas Nr. 353/2008: paraiškų leisti vartoti 15 straipsnyje nurodytus teiginius apie sveikumą įgyvendinimo taisyklės
  - EB reglamentas Nr. 1169/2009, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 353/2008

10.3 Bičių produktai ir jų naudojimas kaip farmacijos ir maisto papildų sudedamųjų dalių

- Reglamentas (EB) Nr. 116/2010, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 nuostatos dėl teiginių apie maistingumą sąrašo
- ES reglamentas 1169/2011: maisto produktų ženklavimas
- ES reglamentas 432/2012: leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą sąrašas,
- Reglamentas 609/2013: mišiniai kūdikiams, skirti specialiems medicininiais tikslams, viso maisto daviny
- ES reglamentas 907/2013: taisyklės, susijusios su klausimais, susijusiais su bendrinių deskriptorių - tradiciškai naudojamų pavadinimų, nurodančių maisto produktų ar gėrimų kategorijos ypatumus ir gaminamų Europos Sąjungoje ne mažiau kaip 20 metų - naudojimu.
- ES reglamentas Nr. 828/2014: informacija apie glitimo nebuvimą arba sumažintą jo kiekį.

10.4 Bičių produktai, esantys ant maisto ir vaistų ribos, ir jų klasifikavimas

- Kalbant apie leidimų išdavimo procesą, vartotojų informavimą ir platinimo kanalus, Europos ir nacionaliniuose teisės aktuose maisto papildai (MP) prilyginami maisto produktams. **Vienas iš sudėtingesnių klausimų, susijusių su maisto papildais, yra tai, kad daugelis medžiagų naudojamos ir kaip maisto papildų sudedamosios dalys, ir kaip vaistų veikliosios medžiagos.**
- Šiuo metu nėra vienareikšmių mokslinių ir reguliavimo kriterijų, pagal kuriuos būtų galima atskirti medžiagos naudojimą maistui nuo jos naudojimo vaistui, ir šios dvi taikymo sritys dažnai persidengia.
- Europos Komisija pabandė įvesti tvarką "ribinių" produktų atžvilgiu, nustatydama šiuos kriterijus, pagal kuriuos apibrėžiami MP:
  - produktas, skirtas visiems gyventojams, kurie yra sveiki arba turi ligos išsivystymo rizikos veiksnių;
  - produktas, kurio vartojimas padeda palaikyti fiziologinę organizmo funkciją arba sumažinti rizikos veiksnių;
  - produktas, kuris negali pasigirti prevenciniu ir gydomuoju poveikiu nuo patologinės būklės;
  - produktas, kurio etiketėse ir (arba) reklamoje siūlomos maistingumo ir sveikatingumo nuorodos (teiginys) pagal šiuo metu galiojantį Bendrijos reglamentą šiuo klausimu.

10.4 Bičių produktai, esantys ant maisto ir vaistų ribos, ir jų klasifikavimas

- Dar vienas elementas, pagal kurį kai kurios molekulės atskiriamos, ar tam tikra veiklioji medžiaga naudojama kaip papildas, ar kaip vaistas, yra dozė. Kai molekulė siūloma dozėmis, kurios sutampa su **rekomenduojama paros norma (RPN)**, ji klasifikuojama kaip MP; **jei siūlomas vartojimo vienetas gerokai viršija RPN, preparatas turėtų būti klasifikuojamas kaip vaistas.**
- Jei produktas, net jei jis jau naudojamas kaip maisto papildas, būtų siūlomas kaip "gydomasis", jis patektų į vaistų kategoriją.
- Svarbus aspektas yra susijęs su tais gaminiais, kurie apibrėžiami kaip "**medicinos priemonė**" ir kuriuose gali būti pirmiau minėtų medžiagų. Visų pirma, kai kurios medžiagų turinčios medicinos priemonės galėtų būti tarsi "tarpinė grandis" tarp maisto papildų ir vaistų.
- Be to, **bitininkystės medžiagas**, pavyzdžiui, **propolį**, galima naudoti kaip medicinos priemonę, kai gydoma gerklės uždegimas arba prasidedantis peršalimas. Skirtumas nuo MP yra tas, kad medicinos priemonės sudėtyje gali būti medžiagų, skirtų naudoti žmonėms diagnozuoti, išvengti, kontroliuoti, gydyti ar sušvelninti ligą, kurios pagrindinis poveikis nėra farmakologinis ar imunologinis, nei metabolinis procesas, tačiau kurių veikimas gali būti paremtas tokiomis priemonėmis (**ES reglamentas 2017/745**)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R0745>

Išvados ir įgyta patirtis

- 2018 m. kovo 1 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl ES bitininkystės sektoriaus perspektyvų ir iššūkių (2017/2115(INI)) pabrėžiama strateginė bitininkystės svarba apdulkinimui, taigi ir patikimam žemės ūkiui natūraliomis sąlygomis.
- Bitininkystės produktai, išskyrus medų, vis dažniau ieškomi rinkoje dėl jų naudojimo sveikų maisto papildų formulėse arba farmaciniuose preparatuose kaip medicinos prietaisai, skirti žmonių ar gyvūnų priežiūrai.
- Pastaraisiais metais Rytų tradicinė medicina, kurioje dešimtmečius buvo naudojami tokie produktai kaip žiedadulkės, propolis ir bičių pienelis, linkusi priartėti prie tradicinės Vakarų medicinos ir iš bitininkystės gautus produktus naudoti prevencinėje medicinoje.
- Kai kurios šalys, įskaitant Lenkiją, Lietuvą ir Turkiją, tapo šio suartėjimo tiltu, o Italija tik pastarąjį dešimtmetį parodė, kad yra jautri tokių produktų, ypač maisto papildų, vartojimo svarbai.
- Europos Komisija kartu su Europos Parlamentu ir Taryba bei EFSA (Europos maisto saugos agentūra) daugelį metų stebėjo šią raidą, laikydamos, kad moksliniai rezultatai, pasiekti naudojant šiuos produktus farmacijos sektoriuje, yra teigiami, taip pat ekonomiškai naudingi bitininkams, taip skatinant jų išlikimą ir plėtrą ateityje.
- Todėl buvo padėti pagrindai teisės aktams, kuriuose būtų galima aiškiai ir atnaujintai išdėstyti įvairių produktų pozicijas, jų skirtumus tarp maisto papildų ir medicinos prietaisų bei apiterapijos vaidmenį.

Literatūra

- European Commission – EU Beekeeping Sector – National Apiculture Programmes 2020-2022
- European Commission – Honey Market Presentation – Expert Group 21 April 2022
- FAO, Apimondia et al. - Good beekeeping practices for sustainable apiculture, 2021
- Xuan Luo, Yating Dong, Chen Gu, Xueli Zhang and Haile Ma, School of Food and Biological Engineering, Jiangsu University, Zhenjiang, China - Processing Technologies for Bee Products: An Overview of Recent Developments and Perspectives
- Weis W. A., Ripari N., Lopes Conte F, da Silva Honorio M., Alves Sartori A., et al. São Paulo State University (UNESP), Institute of Biosciences, Department of Chemical and Biological Sciences, An overview about apitherapy and its clinical applications, Elsevier Phytomedicine Plus 2 (2022) 100239

Šis pristatymas parengtas įgyvendinant Europos projektą MEDI-BEEB Medicininė bitininkystė – bitininkams

Norėdami sužinoti daugiau apie projektą, apsilankykite mūsų svetainėje
<https://www.medibeebe.eu/>

Erasmus+

Co-funded by
the European Union

Finansuoja Europos Sąjunga. Tačiau išreikštos nuomonės ir požiūriai yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ir nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikomos už jas atsakingomis.